

01.09.2008 - Gardianul: "Exclusivitate / George Maior: Modernizarea SRI întâmpină rezistență de sistem"

Semnat: Alecu Racoviceanu

"George Cristian Maior, directorul general al SRI, ne-a transmis câteva comentarii pe marginea a patru teme foarte importante în conjunctura în care, în această sesiune parlamentară, urmează să se discute mai multe legi ale siguranței naționale, printre care și cea care ar trebui să reorganizeze principalul serviciu secret din România. Deși aceste legi nu au fost încă adoptate, SRI a intrat deja într-un amplu proces de modernizare, început la 1 iulie, în baza avizului CSAT dat la 25 martie.

Legat de modernizarea Serviciului pe care îl conduce, Maior recunoaște: 'Bineînțeles că orice reformă de substanță angrenează inevitabil o anumită rezistență de sistem. Nu vizăm o reformă de cosmetizare instituțională, ci una serioasă și sistematică'. Legat de foștii ofițeri de securitate care încă sunt activi în SRI, Maior ne-a spus că mai e vorba de sub 100 de cadre, numărul fiind mai mic decât în aprilie 2008, când era vorba de 120 de foști ofițeri de securitate.

Revenind la Legile siguranței naționale, Maior recunoaște că este obligat să transforme instituția pornind de la o bază normativă desuetă. Printre legile care îi sunt absolut necesare, el o amintește pe cea de organizare și funcționare a SRI și Statutul ofițerilor de informații. De asemenea, Maior crede că Autoritatea Națională pentru Interceptarea Comunicațiilor trebuie să fie în subordinea SRI, și nu independentă, așa cum a trecut deja de Camera Deputaților un proiect de lege.

Ambasadorul George Cristian Maior, directorul general al Serviciului Român de Informații, ne-a răspuns la patru întrebări legate de activitatea celui mai important serviciu de informații din România. De fapt, am ales patru teme pe marginea cărora am vrut ca Maior să comenteze, mai ales pentru că în această sesiune parlamentară se pune din nou problema abordării Legilor siguranței naționale sau a înființării Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor. Sigur că, fiind vorba de o sesiune scurtă și marcată de alegerile parlamentare, legile amintite mai sus ar putea cădea în uitare, dar asta nu înseamnă că ele nu există pe ordinea de zi.

Patru idei centrale merită desprinse din context înainte de a parcurge toate considerațiile directorului general. SRI este, de aproape două luni, în plină restructurare. Maior spune că modernizarea întâmpină rezistență din sistem. Apoi ne spune că în SRI mai lucrează sub 100 de foști securiști, număr mai mic decât în aprilie 2008, când erau 120 de astfel de cadre încă active. Legile moderne sunt ele însele o lipsă asupra căreia se atrage atenția, în condițiile în care se tot vorbește de modernizare. În fine, aspectul înființării ANIC sub forma unui nou serviciu secret este combătut de directorul SRI.

Intertitlurile materialului sunt temele propuse de noi, iar textele sunt cuvintele directorului. Casetele sunt background-uri ale temelor luate în discuție.

Percepția structurilor asupra noii scheme de organizare a Serviciului Român de Informații intrată în vigoare începând cu 1 iulie 2008.

Procesul de modernizare a SRI a fost gândit, de la bun început, pentru a răspunde atât adaptării la evoluțiile dinamice ale mediului de securitate, cât și așteptărilor și nevoilor cadrelor din Serviciu legate de un management modern, corporatist, al instituției. În acest sens, este nevoie de creșterea puterii intelectuale și operaționale a Serviciului, pentru a putea răspunde provocărilor unei lumi profund schimbate din punct de vedere al securității, al dinamicii geopolitice, al contextului strategic și economic. Acest proces nu se poate realiza decât prin schimbări de profunzime ale instituției și modalităților sale de acțiune orientate spre asigurarea răspunsului la provocările viitorului, așa cum le anticipăm noi în prezent. Avem mulți ofițeri tineri care sprijină schimbarea și debirocratizarea, dar și ofițeri cu experiență care doresc să activeze într-o structură modernă, profesionistă și dinamică. Există ceea ce aș numi o presiune internă pozitivă pentru transformare bazată pe o masă critică de acumulări conceptuale și acționale din ultima perioadă. O parte importantă a transformării este legată și de dezvoltarea unui nou management modern al carierei ofițerului de informații. Bineînțeles că orice reformă de substanță angrenează inevitabil o anumită rezistență de sistem. Nu vizăm o reformă de 'cosmetizare' instituțională, ci una serioasă și sistemică, iar drumul pe care trebuie să-l parcurgem e însă clar trasat acum. Ca director al Serviciului Român de Informații, îmi asum întreaga responsabilitate pentru definirea conceptului de transformare și pentru implementarea sa, dar vreau să precizez că, înainte de a începe acest proces, am analizat în interiorul SRI dinamica activității actuale, plusurile și minusurile manageriale, modificările necesare în conceptele și practica muncii de intelligence. Există o gândire strategică

solidă asupra priorităților Serviciului, bazată pe un amplu proces de consultare internă.

Evoluția profesională a cadrelor care au lucrat în servicii secrete înainte de 1989, dacă acestea mai există în cadrul SRI.

Cred că, prin actul predării dosarelor la CNSAS și prin măsurile de modernizare pe care le-am început, ne-am delimitat deja de trecut. Este un proces ireversibil. Suntem la 20 de ani de la Revoluție, a avut deja loc un schimb de generații la nivelul întregii societăți românești și, implicit, în cadrul Serviciului Român de Informații. Adesea se acordă o importanță prea mare trecutului în detrimentul poate a unor dezbateri de substanță asupra prezentului și viitorului. În fond, acum ne confruntăm cu destule provocări și pericole noi cărora trebuie să le facem față, este suficient să ne uităm în jurul nostru pentru a vedea că lumea în care trăim este din ce în ce mai complexă, iar evoluțiile de securitate, mai dinamice și mai imprevizibile. Raportarea la trecut nu trebuie să devină o 'cantonare' în acest trecut.

În răspuns la întrebarea dumneavoastră, trebuie menționat că s-a decis păstrarea în Serviciu a oamenilor valoroși, a profesioniștilor în informații, cu condiția ca aceștia să nu fi fost implicați în acte de represiune sau să fi adus atingere drepturilor și libertăților individuale. Consecința este că, la momentul actual, în SRI activează sub 100 de cadre cu experiență care au lucrat și înainte de 1989, ceea ce reprezintă o proporție foarte redusă din totalul angajaților instituției. Numărul lor este de altfel în continuă scădere.

Stadiul Legilor siguranței naționale și gradul la care se resimte absența lor.

Legea privind siguranța națională a fost adoptată în 1991, chiar înainte de prima Constituție a României de după 1989. A răspuns, deci, nevoilor unei anumite etape istorice. Este evident, deci, că normele în vigoare sunt complet depășite în prezent, după ce România a devenit membră NATO și UE, iar Constituția a fost deja modificată în 2003. Majoritatea instituțiilor cu atribuții în securitatea națională și-au modificat deja cadrul normativ, iar SRI trebuie în continuare să funcționeze pe baza acestei legislații perimate. Intre timp, multe din conceptele securității naționale s-au schimbat, riscurile și amenințările actuale nu mai sunt cele de la începutul anilor '90, însăși dinamica activității de intelligence are dimensiuni noi care nu sunt reliefate în mod adecvat în legislația în vigoare.

Suntem obligați practic în prezent să promovăm transformarea instituției pornind de la o bază normativă desuetă și în limitele acesteia, să avansăm ample procese de modernizare pentru care o nouă legislație ar fi fost mai mult decât necesară. După cum cunoașteți pachetul de legi în domeniul securității naționale se află în Parlament în dezbateri, incluzând Legea privind securitatea națională a României, Legea privind activitatea de informații, contrainformații și de protecție, Legea de organizare și funcționare a SRI și Statutul ofițerilor de informații. Aș atrage de asemenea atenția că, fără aceste legi, nu putem avansa nici procesul de demilitarizare a instituției care este una din principalele măsuri de adaptare la practica serviciilor de informații din comunitatea europeană și euroatlantică.

Sper ca abordarea parlamentară să fie degrevată de încărcătura ideologică sau de false probleme legate de puterea serviciilor. Un stat puternic și care să asigure în mod adecvat securitatea cetățenilor săi este legat intrinsec de modul în care legislația permite serviciilor să acționeze eficient pentru prevenirea și contracararea riscurilor și amenințărilor actuale.

Cadrul legal al interceptărilor telefonice și stadiul la care se află structura unică pentru astfel de operațiuni, așa cum a fost ea propusă.

În primul rând, țin să menționez că, din punctul nostru de vedere, interceptarea comunicațiilor este o măsură excepțională, care este adoptată numai când toate celelalte metode neintruzive au fost epuizate și numai cu aprobarea judecătorului. Modul de acordare a mandatelor este strict limitat de lege și solicitările pe acest domeniu sunt foarte atent cântărite și analizate înainte de a fi formulate. Cadrul normativ pentru derularea interceptărilor telefonice este stabilit pe baza Constituției care definește situațiile în care, din rațiuni de securitate națională, este permisă restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale, precum și de Art. 20-22 din Legea 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului. SRI asigură, la solicitare, sprijinul tehnic necesar organelor judiciare pentru asigurarea punerii în executare a actelor de autorizare a interceptării comunicațiilor emise conform Codului de Procedură Penală. În această situație, contribuția Serviciului este limitată numai la realizarea operațiunilor tehnice necesare desfășurării acestor activități. Dacă întrebarea dumneavoastră privind structura unică vizează Autoritatea Națională pentru Interceptarea

Comunicațiilor, vă spun că ea nu poate funcționa decât în cadrul SRI. Asta dacă nu se dorește înființarea unui alt serviciu de informații pe lângă cele care există în prezent..."

SRI, nevoit să-și facă propriile reguli

"Tergiversarea de către Parlament a adoptării unei noi legi de organizare și funcționare a SRI, care să fie conformă cu noile riscuri și amenințări la adresa siguranței naționale, a determinat conducerea SRI să elaboreze propriile norme interne ce vizează restructurarea Serviciului. În data de 25 martie 2008, Consiliul Suprem de Apărare a Tării a adoptat Hotărârea privind aprobarea Structurii și a Regulamentului de Funcționare ale Serviciului Român de Informații. 'Acest moment deosebit de important în complexul măsurilor de modernizare a Serviciului Român de Informații reprezintă un prim rezultat consistent al implementării <Viziunii strategice 2007-2010>, aprobată de Consiliul Suprem de Apărare a Tării în iunie 2007', se arată într-un document de pe site-ul SRI. Potrivit aceleiași informări, motivul transformărilor din cadrul principalului serviciu de informații al țării vizează 'dimensiunile politico-strategice și economice ale României, precum și gestionarea provocărilor de securitate ce derivă din statutul de stat membru NATO și UE implică asumarea obiectivelor strategice ale celor două organizații și abordarea, în cooperare, a riscurilor și amenințărilor comune'. Potrivit aceluiași document, 'demersul de transformare este axat pe dimensiunea calitativă a activității, optimizarea funcțională și eficientizarea proceselor de management'. Un al doilea pas făcut de SRI a fost elaborarea unei noi scheme de organizare care a intrat în

vigoare începând cu 1 iulie 2008. Potrivit sursei citate, 'noua structură a SRI reprezintă un reper important în cadrul amplului proces de transformare, început în 2007, destinat debirocratizării și eficientizării activității de intelligence. În acest proces, SRI a beneficiat de consilierea unor experți din cadrul unor prestigioase servicii de informații din statele membre NATO'. Printre noutățile aduse de reorganizare se numără desființarea unor structuri intermediare de decizie (inspectoratele), o mai bună cooperare pe orizontală și o capacitate de reacție ridicată în situații de criză; creșterea capacității de analiză și prognoză și extinderea evaluărilor cu privire la oportunitățile de promovare a intereselor strategice ale României, dar și definirea unui nou sistem de management al carierei de ofițer de informații care să constituie un reper pentru atragerea în sistem a expertizei pe zone critice pentru securitatea națională. De asemenea, un alt punct urmărit se referă la o nouă orientare și deschidere spre dezvoltarea cooperării cu societatea civilă. Un alt pas făcut de SRI a fost elaborarea unei viziuni strategice pentru perioada 2007-2010."

Autoritatea Națională pentru Interceptare, independentă

"Proiectul de lege privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor (ANIC) a fost inițiat, la începutul anului trecut, de 71 de deputați și senatori liberali coordonați de consilierul primului ministru pe probleme de securitate Marius Oprea.

Proiectul de lege a fost adoptat prin aprobare tacită (fără dezbateri) de plenul Camerei Deputaților în luna aprilie a anului trecut. Documentul a fost depus la Senat, care este camera decizională, iar la ora actuală se află în

sertarele comisiilor juridică și de apărare, care urmează să elaboreze un raport comun. Totodată, proiectul de lege mai trebuie avizat și de comisiile parlamentare pentru exercitarea controlului activității Serviciului Român de Informații și Serviciului de Informații Externe. Pe parcursul legislativ, principalele servicii de informații ale țării - SRI și SIE - și-au exprimat în diverse ocazii ostilitatea față de această inițiativă legislativă.

Practic, legea, așa cum a fost ea elaborată, propune înființarea Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor ca 'autoritate informativă, autonomă și independentă, supusă controlului Parlamentului, cu competență pe teritoriul României, unică și exclusivă în domeniul interceptării comunicațiilor'. Cu alte cuvinte, ANIC devine singura structură specializată în domeniul punerii în aplicare a actelor de autorizare a interceptării comunicațiilor, fiind și cea care asigură necesitățile tehnice pentru toți titularii autorizărilor emise conform legii."

Legile siguranței, blocate în Parlament

"Pachetul de legi privind siguranța națională a fost unul dintre motivele de ceartă dintre președintele Traian Băsescu și premierul Călin Popescu Tăriceanu. Inițial, președintele Băsescu, implicit CSAT, a elaborat, în 2005, un pachet de legi legate de siguranța națională care au fost secretizate. Ulterior, în urma scandalului creat, acestea au fost afișate pe site-ul Președinției. În paralel, liberalii au forțat nota și și-au elaborat propriul pachet de legi privind siguranța națională în care erau incluse proiectele de lege de organizare și funcționare a SRI și SIE, proiect de Lege privind activitatea de informații, contrainformații și de protecție, proiectul

Legii securității naționale a României, proiectul de Lege privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Interceptarea Comunicațiilor. Disputa pe cele două pachete i-a făcut pe liberali chiar să se gândească să-și asume prin răspunderea Guvernului (deci fără dezbateri) cele cinci legi. Cu toate acestea, ajutați de PSD, partid care are și el un set de legi legate de securitatea națională, liberalii au introdus legile lor în circuitul legislativ. Ei au semnat la grămadă ca inițiatori pe cele cinci legi care au fost întocmite la Palatul Victoria sub coordonarea consilierului pe probleme de securitate a premierului, Marius Oprea. Dezbaterile în Parlament au trenat, comisiile de specialitate neavând prea mare tragere să adopte aceste acte normative. În aceste condiții, s-au tot amânat datele de finalizare a rapoartelor, iar în ultimă instanță legile au trecut de Camera Deputaților fără niciun fel de dezbateri, prin aprobare tacită. Președintele Traian Băsescu a reacționat ca atare și și-a exprimat îngrijorarea față de această situație. Legile au ajuns la Senat, unde nu se mai dezbate 'la pachet', ci separat, fiind, în momentul de față, în diferite stadii de dezbateri la comisiile de specialitate. Senatul este camera decizională, urmând ca după adoptare legile să fie trimise spre promulgare președintelui Traian Băsescu."